

Kuramdan Uygulamaya
Etkinlik Örnekleriyle

Sayıların Öğretimi

Editörler:

Prof. Dr. Erhan ERTEKİN

Doç. Dr. Melihan ÜNLÜ

3. Baskı

Editörler: Prof. Dr. Erhan ERTEKİN - Doç. Dr. Melihan ÜNLÜ

**KURAMDAN UYGULAMAYA
ETKİNLİK ÖRNEKLERİYLE SAYILARIN ÖĞRETİMİ**

ISBN 978-605-241-811-6

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2022, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Ekim 2019, Ankara
3. Baskı: Kasım 2022, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım A.Ş.
İvedik Organize Sanayi 28. Cadde 2284 Sokak No:105
Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0312) 394 55 91

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Matematik denilince ilk akla gelen şey sayılardır. Nitekim insanoğlu ilkçağlardan itibaren sürekli saymaya ihtiyaç duymuştur. Sayma sayılarının bulunuşu; sıfırın keşfi ve sayma sayılarına ilave edilmesi ile doğal sayılar kümesinin elde edilmesi, ardından tam sayılara; tam sayılardan rasyonel sayılara geçiş, rasyonel sayılarla işlem yapmaya başlanması, iki tam sayının oranı şeklinde yazılamayan sayılara yani irrasyonel sayılara ve gerçek sayılara geçiş... Bütün bu gelişmeler matematik tarihinde binlerce yıllık bir süreçte ortaya çıkmıştır.

İnsanoğlunun matematikte gerçekteştirmiş olduğu gelişim alanı içerisinde sayı kümeleri, özellikleri ve bunlara ait işlemler önemli bir uğraş alanı olmuştur. Matematikğin temel konularından biri olan sayı kümeleri, sayı kümelerinin ve bunlara ait işlemlerin tanımı, gelişimi kadar bu sayıların öğretilmesi de büyük bir önem arz etmektedir. Temel olarak sayıların öğretilmesi üzerine odaklanan bu kitap, sayılarla ilgili her bir kavramı ve öğretilmesini derinlemesine ele almak amacıyla hazırlanmıştır. Kitap 22 bölümden oluşmaktadır ve kitapta ortaokul düzeyinde öğretilen sayı ve sayılarla ilgili kavramlar üzerinde durulmuştur. Bölümler hazırlanırken özellikle kavramların tanımları, tarihi gelişimleri, kavrama ilişkin kavram yanılığları, Matematik öğretim programındaki yeri ve günlük hayatla ilişkisi üzerinde durulmuştur. Kitap bölümleri oluşturulurken yeni öğretim-öğrenme yaklaşımları ve teknoloji kullanımından da faydalanılmıştır.

Matematik öğrenme süreçlerindeki başarımız matematiksel kavramları anlamlandırmanın yanında işlemleri yapabilme ve algılayabilmeye de bağlıdır. Aritmetik işlemleri anlayabilmek ise sayı hissi denilen kavrama dayanmaktadır. Kitabın birinci bölümünde, sayı kavramı ele alınmış ve sayı hissinin geliştirilmesine yönelik stratejiler, örnekler üzerinden okuyucuya aktarılmıştır. Sayı sistemleri, genel anlamda matematikğin doğuşunun temelinde yer alan, bir çokluğun büyüklüğüne karar vermede kullanılan sayma ve ölçme gibi kavramların sistemli olarak kullanılmasına dayanmaktadır. Sayı sistemlerinin tarihsel gelişimine bakıldığında tarih boyunca farklı medeniyetlerce farklı sayı sistemlerinin kullanıldığı görölmektedir. Bundan dolayı kitabımızın ikinci bölümünde sayı sistemi ve değişik tabanlı sayılar incelenmiştir.

İşlem kavramı ve dört işlem, matematikteki hemen hemen tüm konular için bir ön koşul olarak düşünölebilir. Bu bağlamda kitabımızın üçüncü bölümünde, işlem kavramı ayrıntılı olarak ele alınmış ve işlem kavramının öğretilmesine yönelik etkinlik örneklerine yer verilmiştir. İlk okuma yazma becerileri için ses (harf) kavramı ne kadar önemli ise doğal sayı kavramı da matematik için o kadar önemlidir. Bundan dolayı kitabın dördüncü bölümünde doğal sayı kavramı ve doğal sayıların öğretilmesi üzerinde durulmuştur. Beşinci bölümde ise doğal sayılarda işlemler ve öğretilmesi ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Kitabın altıncı bölümü sayılar öğretilmesinin önemli konularından bir olan çarpınlar- katlar ve öğretilmesine ayrılmıştır. Bunun ardından kitabın yedinci bölümünde bölünebilme kuralları ve öğretilmesi incelenmiştir. Sekizinci bölümde ebob ve ekok kavramları açıklanmış ve etkinlik örnekleriyle öğretilmesine yer verilmiştir.

Kesirler okul öncesi dönemden itibaren öğretilmesi hedeflenen temel kavramlardan biri olmasının yanında diğer kavramların ve konuların öğrenilmesinde de bir basamak teşkil etmektedir. Kitabın dokuzuncu bölümünde matematik öğretilmesinin neredeyse her aşamasında karşılaşılan kesir kavramı ve öğretilmesi detaylı olarak incelenmiştir. Ardın-

dan kitabın onuncu bölümünde kesirlerde işlemler ve öğretimi üzerinde durulmuştur.

Onbirinci bölüme gelindiğinde ortaokul öğrencilerinin ortaokulda yeni tanışacakları ve zorlandıkları konulardan biri olan tamsayı kavramı ve öğretimi üzerinde durulurken, onikinci bölümde tamsayılarla işlemler ve tamsayılarda işlemlerin öğretimine yer verilmiştir.

Onüçüncü bölümde kesirlerle ilişkili kavramlardan biri olan ondalık kesirler ve öğretimi yer alırken, ondördüncü bölümde, ondalık kesirlerde işlemler ve öğretimi yer almaktadır. Kitabın onbeşinci bölümünde kesirlerin ve ondalık kesirlerin farklı bir gösterim şekli ve günlük hayatta sıklıkla kullandığımız matematik konularından birisi olan yüzdeler ve öğretimi üzerinde durulmuştur.

Bilimdeki birçok kavram, doğal sayılarla değil rasyonel sayılarla temsil edilen ilişkisel düşünmeyi içerir. Rasyonel sayı kavramı ve rasyonel sayılarla işlemler, kişinin gerçek dünyadaki durumları ve sorunları anlama ve bunlarla başa çıkma yeteneğini büyük ölçüde geliştirir. Bu bağlamda kitabın onaltıncı bölümünde rasyonel sayı kavramı ve öğretimi, onyedinci bölümünde ise rasyonel sayılarla işlemler ve öğretiminden bahsedilmiştir.

Öğrencilerin matematiksel gelişiminde önemli rol oynayan orantısal akıl yürütme becerisi, ortaokul seviyesinde öğretimi gerçekleştirilen oran ve orantı kavramlarının öğretimi ile geliştirilebilmektedir. Bu bağlamda kitabın onsekizinci bölümünde oran-orantı öğretimi ve orantısal akıl yürütme becerisi detaylı olarak incelenmiştir.

Kitabın ondokuzuncu bölümünde tekrarlı çarpımın bir gösterim şekli ve özellikle çok büyük ya da çok küçük sayıları temsil etmenin kısa bir yolu olan üslü çokluklar ve öğretimi ele alınmıştır. Yirminci bölümde bazı sayıların rasyonel formda gösterilememesi ile irrasyonel sayıların varlığının ortaya konulması ve her iki sayı kümesini kapsayan Reel sayılar kümesi ve kavramı ve köklü sayıların öğretimine yönelik etkinlik örneklerine yer verilmiştir. Yirmi birinci bölümünde matematikte tanımsız olarak kabul edilen kavramlardan biri olan küme kavramı ve kümelerle ilgili temel kavramların öğretimine yer verilmiştir.

Matematik eğitiminin en önemli amaçlarından biri bireylere problem çözme becerisi kazandırmaktır. Üst düzey düşünme becerilerinden biri olan problem çözme becerisine sahip ve onu günlük hayatta karşılaştıkları zorlukların üstesinden gelmek için kullanabilen bireyler birçok konuda başarıyı yakalayabilecektir. En son bölüm olan yirmi ikinci bölümde ise sayılara ilişkin problemler ve problem çözme stratejileri üzerinde durulmuştur.

Bu kitap sayılar ve öğretimine yönelik olarak hazırlanmış bir kitap olması nedeniyle matematik öğretmen adaylarına ve matematik öğretmenlerine, lisansüstü öğrencilerine ve matematik eğitimcilerine önemli bir kaynak olabilecek bir kitaptır. Kitabın oluşmasında büyük emek ve çaba sarfeden değerli akademisyen meslektaşlarımıza sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz. Kitabımızda yer alan bölümlerin, öğrencilerde sayı hissini geliştirilmesine yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesinde, sayılara ilişkin kavramların anlaşılmasına, öğrenilmesine ve öğretilmesine katkı sağlaması dileğiyle...

Yazarlar Adına

Editörler:

Prof. Dr. Erhan ERTEKİN

Doç. Dr. Melihan ÜNLÜ

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Prof. Dr. Erhan ERTEKİN - Doç. Dr. Melihan ÜNLÜ

1. Bölüm: Sayı Kavramı ve Sayı Hissinin Geliştirilmesi

Doç. Dr. Burçak BOZ YAMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0922-3652

2. Bölüm: Sayı Sistemi ve Değişik Tabanlı Sayılar

Prof. Dr. Ersen YAZICI, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-1310-2247

3. Bölüm: İşlem Kavramı

Doç. Dr. Tuğba ÖÇAL, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-1628-3546

Doç. Dr. Mehmet Fatih ÖÇAL, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0428-6176

4. Bölüm: Doğal Sayı Kavramı ve Doğal Sayı Kavramının Öğretimi

Dr. Öğr. Üyesi Solmaz Damla GEDİK ALTUN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-6205-6603

5. Bölüm: Doğal Sayılarda Dört İşlem Becerileri

Dr. Öğr. Üyesi Zekiye MORKOYUNLU, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-1978-4525

6. Bölüm: Çarpanlar ve Katlar

Prof. Dr. Yaşar AKKAN, Trabzon Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-5323-7106

Doç. Dr. Mesut ÖZTÜRK, Bayburt Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2163-3769

7. Bölüm: Bölünebilme Kuralları ve Öğretimi

Dr. Öğr. Üyesi Serhan ULUSAN, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0116-2696

8. Bölüm: En Büyük Ortak Bölen ve En Küçük Ortak Kat

Doç. Dr. Mesut ÖZTÜRK, Bayburt Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2163-3769

Prof. Dr. Yaşar AKKAN, Trabzon Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-5323-7106

9. Bölüm: Kesir Kavramı ve Öğretimi

Doç. Dr. Tuğba HORZUM, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0630-4518

10. Bölüm: Kesirlerle İşlemler ve Öğretimi

Doç. Dr. Nejla GÜREFE, Uşak Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0705-0890

11. Bölüm: Tam Sayı Kavramı ve Öğretimi

Dr. Öğr. Üyesi Emel TOPBAŞ TAT, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-1487-3027

12. Bölüm: Tam Sayılarda İşlemler ve Öğretimi

Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÇETİN, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0686-8049
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim ÇETİN, Necmettin Erbakan Üniversitesi

13. Bölüm: Ondalık Gösterim Kavramı ve Öğretimi

Doç. Dr. Bilal ÖZÇAKIR, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-2852-1791

14. Bölüm: Ondalık Kesirlerle İşlemler ve Öğretimi

Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÇETİN, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0686-8049

15. Bölüm: Yüzde Gösterimi ve Öğretimi

Doç. Dr. Gülfem SARP KAYA AKTAŞ, Çukurova Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-1518-2412

16. Bölüm: Rasyonel Sayı Kavramı ve Öğretimi

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim ÇETİN, Necmettin Erbakan Üniversitesi

17. Bölüm: Rasyonel Sayılarla İşlemler ve Öğretimi

Dr. Öğr. Üyesi Dilşad GÜVEN AKDENİZ, Bayburt Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-7387-5770

18. Bölüm: Oran–Orantı ve Orantısal Akıl Yürütme

Arş. Gör. Hilmi KARACA, Aksaray Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5958-2522

19. Bölüm: Üslü İfadeler ve Öğretimi

Prof. Dr. Erhan ERTEKİN, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-6466-8996

20. Bölüm: Reel Sayı Kavramı ve Köklü İfadelerin Öğretimi

Dr. Öğr. Üyesi Fatih KALECİ, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-6823-3773

21. Bölüm: Kümeler ve Kümelerle İlgili Temel Kavramların Öğretimi

Doç. Dr. Zeki AKSU, Artvin Çoruh Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-6839-6847
Doç. Dr. Ümit KUL, Artvin Çoruh Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-3651-4519

22. Bölüm: Sayılarla İlgili Problemler ve Problem Çözme Stratejileri

Doç. Dr. Melihan ÜNLÜ, Aksaray Üniversitesi
ORCID No: 0000-003-3337-8758

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	vi

1. BÖLÜM

SAYI KAVRAMI VE SAYI HİSSİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Giriş.....	1
1. Ortaokul 5–8. Sınıflar Matematik Dersi Öğretim Programlarında Sayı Hissinin Yeri	4
2. Sayı Hissinde Kesirler, Ondalık Gösterimler ve Yüzdelerin Önemi.....	17
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	24
Kaynakça	26

2. BÖLÜM

SAYI SİSTEMİ VE DEĞİŞİK TABANLI SAYILAR

Giriş.....	27
1. Sayı Sistemlerinin Tarihçesi.....	30
2. Sayı Sistemleri ile Sayıların Gösterimi Arasındaki İlişki.....	31
3. Sayı Sistemleri Arasında Dönüşüm ve Algoritmik Yaklaşım	38
4. Sayı Sistemlerinin Matematik Öğretim Programındaki Yeri	41
5. Sayı Sistemi ve Değişik Tabanlı Sayıların Öğretimi.....	41
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları.....	43
Kaynakça.....	44

3. BÖLÜM

İŞLEM KAVRAMI

1. İşlem Kavramı ve Tanımı	45
2. İşlemlerde Kullanılan Semboller ve Sembollerin Kısa Tarihi.....	47
3. İşlem Kavramının Önemi.....	49
3.1. İşlem Kavramının Öğretim Programlarındaki Yeri	49
3.2. İşlem Kavramının Disiplin İçi ve Disiplinler Arası Alanlardaki Önemi	50
3.3. İşlemlerin Günlük Yaşam ile İlişkisi	50
4. İşlem Kavramının Öğretiminde Dikkat Edilecek Hususlar.....	51

5. Dört İşlem Öğretimi	54
5.1. Toplama/Çıkarma İşlemleri ve Öğretimi.....	55
5.1.1. Birleştirme ve Ayırma Anlamları	58
5.1.2. Parça – Parça – Bütün Anlamı.....	59
5.1.3. Karşılaştırma Anlamı.....	60
5.2. Çarpma/Bölme İşlemleri ve Öğretimi.....	61
5.2.1. Çarpma İşlemi ve Öğretimi.....	62
5.2.1.1. Tekrarlı Toplama Anlamı	64
5.2.1.2. Matris Dizilimi/Alan Anlamları.....	64
5.2.1.3. Kartezyen Çarpım Anlamı.....	66
5.2.1.4. Çarpma İşlemine Yönelik Diğer Yöntemler	66
5.2.2. Bölme İşlemi ve Öğretimi	69
5.2.2.1. Eşit Paylaşım Anlamı	69
5.2.2.2. Tekrarlı Çıkarma Anlamı	69
5.2.2.3. Kayıp Çarpan Anlamı	71
5.2.2.4. Bölme İşlemine Yönelik Diğer Yöntemler	71
5.3. İşlem Önceliği.....	72
6. Dört İşlem Gerektiren Bir Etkinlik: Sağlıklı Yaşam	73
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	75
Kaynakça.....	76

4. BÖLÜM

DOĞAL SAYI KAVRAMI VE DOĞAL SAYI KAVRAMININ ÖĞRETİMİ

1. Doğal Sayı Kavramı ve Önemi.....	79
2. Sayı Kavramının Tarihçesi	80
3. Basamak Değeri ve Onluk Sayma Sistemi.....	81
4. Doğal Sayının Tanımı	82
5. Doğal Sayılara İlişkin Kritik Bilgiler	83
6. Doğal Sayıların Öğretim Programındaki Yeri ve Önemi.....	83
6.1. Doğal Sayı Kavramı	84
6.2. Doğal Sayılarda Basamak Değeri Kavramının Öğretimi.....	84
6.3. Sayı ve Şekil Örüntüleri.....	87
6.3.1. Tekrar Eden Örüntüler	89
6.3.2. Değişen Örüntüler.....	89
7. Öğrencilerin Basamak Değeri ile İlgili Yaşadıkları Zorluklar ve Kavram Yanılgıları	90

8. Doğal Sayıların Öğretiminde Teknolojinin Kullanımı.....	92
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları.....	95
Kaynakça.....	96

5. BÖLÜM

DOĞAL SAYILARDA DÖRT İŞLEM BECERİLERİ

Giriş.....	97
1. Aritmetiğin Tarihçesi.....	97
2. Doğal Sayılarda Dört İşlemin Matematik Öğretim Programındaki Yeri ve Önemi	99
3. Doğal Sayılarda Dört İşlem Becerisinin Öğretimi.....	101
3.1. İşlem Tanımı.....	101
3.2. Toplama İşlemi	102
3.2.1. Tanım	102
3.2.2. Toplamsal Akıl Yürütme.....	102
3.2.3. Eldesiz Toplama İşlemi	103
3.2.4. Eldeli Toplama	104
3.2.5. Toplama İşleminin Sağlaması.....	106
3.3. Çıkarma İşlemi.....	107
3.3.1. Tanım	107
3.3.2. Eldesiz Çıkarma İşlemi	107
3.3.3. Onluk Bozarak Çıkarma İşlemi	109
3.3.4. Çıkarma İşleminde Sağlama.....	113
3.3.5. Toplanan veya Toplamda Verilmeyen Sayıları Bulma İşlemleri.....	114
3.4. Çarpma İşlemi	115
3.4.1. Tanım	115
3.4.2. Çarpımsal Akıl Yürütme.....	115
3.4.3. Çarpma İşleminde Sağlama.....	117
3.5. Bölme İşlemi.....	118
3.5.1. Tanım	118
3.5.2. Bölme İşleminin Sağlaması	120
4. Dört İşlem Öğretimi Konusu ile İlgili Kavram Yanılgıları, Hata veya Güçlükler.....	121
4.1. Toplama ve Çıkarma İşlemi ile İlgili Kavram Yanılgıları.....	121
4.2. Çarpma ve Bölme İşlemi ile İlgili Kavram Yanılgısı, Hata ve Güçlükler	122
5. Zihinden Hesap Yapma ve Tahmin.....	123
5.1. Zihinden Hesap Yapma	123

5.2. Zihinden Çarpma İşleminde Kullanılan Stratejiler	124
5.3. Tahmin Becerisi	124
6. İşlem Önceliği.....	126
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	128
Kaynakça.....	130

6. BÖLÜM ÇARPANLAR VE KATLAR

Giriş.....	133
1. Temel Kavramlar ve Öğretimleri.....	135
1.1. Çarpanlar ve Katlar.....	135
1.1.1. Çarpan ve Kat Kavramları Nedir?	136
1.1.2. Okul Matematiğinde Çarpanlar ve Katlar ile Öğretimleri	139
2. Asal Sayılar	146
2.1. Asal Sayı Nedir?.....	146
2.2. Okul Matematiğinde Asal Sayılar ve Öğretimi	147
3. Asal Çarpanlar	154
3.1. Asal Çarpan Nedir?.....	155
3.2. Okul Matematiğinde Asal Çarpanlar ve Öğretimi	156
4. Ortak Bölenler ve Ortak Katlar	162
4.1. Ortak Bölen ve Ortak Kat Nedir?	162
4.2. Okul Matematiğinde Ortak Bölen, Ortak Kat Kavramları ve Öğretimi.....	164
5. Teknoloji Kullanımı	167
5.1. Bir Araç Olarak Teknoloji Kullanımı	168
5.2. Uygulama Becerileri İçin Teknoloji Kullanımı	170
5.3. Kavram Geliştirme İçin Teknoloji Kullanımı.....	171
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	174
Kaynakça.....	175

7. BÖLÜM BÖLÜNEBİLME KURALLARI VE ÖĞRETİMİ

Giriş.....	179
1. 10 ile Bölünebilme Kuralı	184
2. 2 ya da 5 ile Bölünebilme Kuralları.....	186
3. 4 ya da 25 ile Bölünebilme Kuralları.....	187

4. 8 ya da 125 ile Bölünebilme Kuralları	188
5. 9 ya da 3 ile Bölünebilme Kuralları	189
6. 6 ile Bölünebilme Kuralı	192
7. 7 ile Bölünebilme Kuralı.....	194
8. 11 ile Bölünebilme Kuralı	195
9. 13 ile Bölünebilme Kuralı.....	196
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	198
Kaynakça.....	200

8. BÖLÜM

EN BÜYÜK ORTAK BÖLEN VE EN KÜÇÜK ORTAK KAT

Giriş.....	201
1. Temel Kavramlar ve Öğretimleri.....	203
1.1. Matematiksel Anlamda En Büyük Ortak Bölen ve En Küçük Ortak Kat	203
1.2. Kavramın Tarihsel Gelişimi.....	205
1.3. Okul Matematiğinde En Büyük Ortak Bölen ve En Küçük Ortak Kat.....	206
1.4. En Büyük Ortak Bölen ve En Küçük Ortak Kat ile İlgili Kavram Yanılgıları	211
1.5. Ortaokul Matematik Öğretim Programında ebob ve ekok	212
2. Teknoloji Kullanımı	213
3. Etkinlik Örnekleri	215
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	219
Kaynakça.....	220

9. BÖLÜM

KESİR KAVRAMI VE ÖĞRETİMİ

Giriş.....	221
1. Kesir ve Farklı Anlamları	222
1.1. Kesrin Parça-Bütün Anlamı	226
1.2. Kesrin Bölüm Anlamı.....	226
1.3. Kesrin İşlemci Anlamı.....	227
1.4. Kesrin Oran Anlamı	228
1.5. Kesrin Ölçü Anlamı.....	228
2. Kesir Kavramının Tarihsel Gelişimi.....	229
3. Kesir Kavramı ile İlgili Kritik Bilgiler	231

3.1. Kesir ve Rasyonel Sayı İlişkisi.....	231
3.2. $-\frac{a}{b}$ Kesir midir?	233
3.3. Ondalık Sayı ile Kesir İlişkisi.....	234
3.4. $\frac{a}{0}$ ile Kesir Arasındaki İlişki	235
3.5. 0 Bir Kesir midir?	235
4. Kesirlerin Öğretiminde Kullanılan Modeller	235
4.1. Bölge veya Alan Modelleri.....	235
4.2. Uzunluk veya Ölçüm Modelleri.....	236
4.3. Küme Modelleri	238
4.4. Hacim Modelleri	239
5. Kesir Kavramı ile İlişkili Olarak Yaşanan Zorluklar	240
6. Kesir Kavramının Öğretimi	240
6.1. Birim Kesir ve Öğretimi.....	242
6.2. Kesir Çeşitlerinin Öğretimi	243
6.3. Denk Kesirlerin Öğretimi.....	245
6.4. Kesirlerde Karşılaştırmanın Öğretimi.....	247
7. Teknoloji Kullanımı	254
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	257
Kaynakça	258

10. BÖLÜM KESİRLERLE İŞLEMLER VE ÖĞRETİMİ

Giriş.....	261
1. İşlem, Doğal Sayılarla İşlemler ve Kesirlerle İşlemlerin Tanımı.....	261
2. Kesirlerle İşlemlerin Tarihi Gelişimi.....	262
3. Öğrencilerin Kesirlerle İşlemlere Yönelik Sahip Olduğu Zorluklar, Hatalar, Kavram Yanılgıları, Muhtemel Nedenleri ve Çözüm Önerileri	263
4. Kesirlerle İşlemlerin Matematik Öğretim Programındaki Yeri ve Önemi	268
5. Kesirlerle İşlemlerin Öğretimi.....	269
5.1. Kesirlerle İşlemlerin Öğretiminde Teknoloji Kullanımı	271
5.2. Kesirlerle İşlemlere İlişkin Kritik Bilgiler	272
5.3. Kesirlerle Toplama ve Çıkarma İşleminin Öğretimi	273
5.4. Kesirlerle Çarpma ve Bölme İşlemleri.....	280
6. Kesirlerle Çıkarma İşlemine Yönelik Problem Çözme ile Öğretime İlişkin Örnek Bir Ders İçeriği	290
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	294
Kaynakça.....	295

11. BÖLÜM TAM SAYI KAVRAMI VE ÖĞRETİMİ

1. Tam Sayı Kavramının Tanımı ve Literatürdeki Yeri	301
2. Tam Sayıların Kısa Tarihçesi.....	303
3. Tam Sayı Kavramı ile İlgili Zorluklar	303
4. Tam Sayı Kavramının Matematik Öğretim Programındaki Yeri	305
5. Tam Sayıların Öğretimi	306
5.1. Tam Sayı Kavramı ve Öğretimi	306
5.2. Mutlak Değer Kavramı ve Öğretimi.....	313
5.3. Tam Sayıların Karşılaştırılması ve Öğretimi	313
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	316
Kaynakça.....	317

12. BÖLÜM TAM SAYILARDA İŞLEMLER VE ÖĞRETİMİ

1. Tam Sayılarla İşlemlerin Temeli	319
1.1. Tam Sayılarla İşlemlerin Tarihi Gelişimi	319
2. Yönlü Sayı (Directed Numbers) Kavramı	320
2.1. Yönlü Modeller	321
2.2. Nicelik Modeller.....	321
3. Tam Sayılarla Toplama İşlemi ve Öğretimi	323
4. Tam Sayılarla Çıkarma İşlemi ve Öğretimi.....	325
5. Tam Sayılarla Çarpma İşlemi ve Öğretimi	327
6. Tam Sayılarla Bölme İşlemi ve Öğretimi.....	331
7. Tam Sayılarla İşlemlerin Sayılar ve İşlemler Öğrenme Alanı ve Diğer Öğrenme Alanları ile İlişkisi.....	333
8. Tam Sayılarla İşlemler Alt Öğrenme Alanının Öğretim Programındaki Yeri ve Günlük Hayatla İlişkisi	333
9. Tam Sayılarla İşlem Öğretiminde Teknolojinin Yeri	334
10. Tam Sayılarla İşlem Öğretiminde Karşılaşılan Kavram Yanılgıları ve Öneriler.....	337
11. Tam Sayılarla İşlem Öğretimi ve Ders İçeriği Oluşturma.....	339
11.1. Giriş/Merak Uyandırma (Engagement).....	339
11.2. Keşif (Exploration)	340
11.3. Açıklama (Explanation)	341
11.4. Genişletme (Elaboration)	342
11.5. Değerlendirme (Evaluation).....	343
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	345
Kaynakça.....	346

13. BÖLÜM

ONDALIK GÖSTERİM KAVRAMI VE ÖĞRETİMİ

1. Ondalık Gösterimin Tarihsel Gelişimi	350
2. Ortaokul Düzeyinde Ondalık Gösterim ve Öğretimi	352
2.1. Ondalık Gösterimin Okunması	352
2.2. Kesirlerden Ondalık Gösterime	353
2.3. Ondalık Gösterimden Kesirlere	358
2.4. Basamak Değerinden Ondalık Gösterime	359
2.5. Ondalık Gösterimde Sıralama ve Karşılaştırma	363
3. Ondalık Gösterime İlişkin Öğrenci Hataları	368
3.1. Ondalık İşaretini Yanlış Yorumlama	368
3.2. Sıralama ve Karşılaştırma Hataları	369
4. Ondalık Gösterim ve Teknoloji	370
4.1. Onluk Taban Blokları ile Ondalık Gösterim	371
4.2. Onluk ve Yüzlük Kartlar	371
4.3. Ondalık Terazi	372
4.4. Ondalık Gösterim ve Eğitsel Oyunlar	372
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	376
Kaynakça	377

14. BÖLÜM

ONDALIK KESİRLERLE İŞLEMLER VE ÖĞRETİMİ

1. Ondalık Kesirlerle İşlemlerin Temeli	379
1.1. Ondalık Kesirlerle İşlemlerin Tarihi Gelişimi	379
1.2. Basamak Değeri Kavramı	379
1.3. On Tabanlı Modeller	380
1.4. On Tabanlı Modellere Yeni Anlam Yükleme	382
1.5. Ondalık Kesirlerle Toplama/Çıkarma İşlemi Öğretimi	383
1.6. Sayı Doğrusu ile Toplama/Çıkarma İşlemi Öğretimi	385
1.7. Yüzlük Kart ile Toplama/Çıkarma İşlemi Öğretimi	386
2. Ondalık Kesirlerle Çarpma/Bölme İşlemi Öğretimi	387
2.1. Sayı Doğrusu ile Çarpma/Bölme İşlemi Öğretimi	387
2.2. Onluk – Yüzlük Kart Modeliyle Çarpma/Bölme İşlemi Öğretimi	388
3. Ondalık Kesirlerde İşlemler Alt Öğrenme Alanının Günlük Hayatla İlişkisi ve Öğretim Programındaki Yeri	390
4. Ondalık Kesirlerle İşlemlerin Sayılar ve İşlemler Öğrenme Alanı ve Diğer Öğrenme Alanları ile İlişkisi	392

5. Ondalık Kesirlerle İşlem Öğretiminde Teknolojinin Yeri.....	393
5.1. Hesap Makinası/Excel	393
5.2. Sanal Manipülatifler.....	394
6. Ondalık Kesirlerle İşlem Öğretiminde Karşılaşılan Öğrenci Hataları ve Kavram Yanılgıları.....	396
7. Ondalık Kesirlerle İşlem Öğretimi ve Ders İçeriği Oluşturma	398
7.1. Giriş/Merak Uyandırma (Engagement).....	398
7.2. Keşif (Exploration).....	399
7.3. Açıklama (Explanation)	402
7.4. Genişletme (Elaboration).....	402
7.5. Değerlendirme (Evaluation).....	403
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	404
Kaynakça.....	405

15. BÖLÜM

YÜZDE GÖSTERİMİ VE ÖĞRETİMİ

1. Yüzde Gösteriminin Matematik Öğretim Programındaki Yeri.....	408
2. Yüzde Gösterimi ve Öğretimi	410
2.1. Yüzde Gösterimi.....	410
2.2. Kesir, Ondalık ve Yüzdeler Gösterimlerin İlişkisi.....	411
2.3. Yüzdeler ile İlgili Problemler	414
3. Yüzde Gösterimlerinin Öğretiminde Teknolojinin Kullanımı.....	421
4. Yüzdelerin Öğretiminde Dikkat Edilecek Hususlar	422
Bölüm Sonu Değerlendirme Soruları	423
Kaynakça.....	424

16. BÖLÜM

RASYONEL SAYI KAVRAMI VE ÖĞRETİMİ

1. Rasyonel Sayılar Kavramının Tanımı ve Önemi	425
2. Rasyonel Sayıların Kesirlerle İlişkisi	427
3. Rasyonel Sayıların Farklı Anlamları	430
3.1. Parça-Bütün Anlamı.....	430
3.2. Ölçme Anlamı	431
3.3. Bölme Anlamı	434
3.4. Oran Anlamı.....	435